

ტესტი ქართულ ენასა და ლიტერატურაში

2012

ინსტრუქცია

თქვენ წინაშეა საგამოცდო ტესტის ბუკლეტი და ამ ტესტის პასუხების ფურცელი.

**გაითვალისწინეთ, გასწორდება მხოლოდ პასუხების ფურცელი!
პასუხების ფურცლის გაკეცვა დაუშვებელია!
ტესტის ბუკლეტი შეგიძლიათ გამოიყენოთ მხოლოდ შავი საშუაოსათვის!
ტესტის მაქსიმალური ქულაა - 80.**

ქართული ენისა და ლიტერატურის ტესტი სამი ნაწილისაგან შედგება: I. ტექსტის რედაქტირება; II. არგუმენტირებული ესე; III. წაკითხულის გააზრება და მხატვრული ტექსტის ანალიზი.

ტესტის III ნაწილში მოცემული ზოგიერთი დავალების (№№3-17) შესასრულებლად საჭიროა პასუხების ფურცელში შესაბამისი უჭრედები მონიშნოთ **X-ით**. თუ პასუხების ფურცელში უჭრედი შეცდომით მონიშნეთ, მაშინ მთლიანად გააშაგეთ იგი და მონიშნეთ სხვა უჭრედი.

დანარჩენ დავალებებს უნდა უპასუხოთ სიტყვიერად. პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა შეგიძლიათ გადახაზოთ და გვერდით (ან ზემოთ) დაწეროთ სხვა პასუხი.

ტესტის ყოველი ნაწილის შესასრულებლად აუცილებელი ინსტრუქციები მოცემულია ბუკლეტში და თან ახლავს შესაბამის დავალებებს.

ყურადღებით გაეცანიტ ამ ინსტრუქციებს და არ დაგავიწყდეთ პასუხების გადატანა პასუხების ფურცელში!

გაითვალისწინეთ, რომ ტესტის III ნაწილი - წაკითხულის გააზრება და მხატვრული ტექსტის ანალიზი - ორი დავალებისაგან შედგება.

უნდა აირჩიოთ **ერთ-ერთი მათგანი** (№1 ან №2) და უნდა შეასრულოთ ამ დავალებაში მოცემული: **ა) წაკითხულის გააზრებაც და ბ) მხატვრული ტექსტის ანალიზიც.**

შეგიძლიათ წაკითხულის გააზრების ყველა პასუხი ჯერ ტესტის ბუკლეტში მონიშნოთ და შემდეგ გადაიტანოთ პასუხების ფურცლის სათანადო ადგილას.

ყველა დავალების ბოლოს ტესტის ბუკლეტში საგანგებოდ გამოყოფილია ადგილი შავი ვარიანტის დასაწერად.

გახსოვდეთ: აუცილებელია ყველა პასუხის გადატანა პასუხების ფურცელში!

გაითვალისწინეთ, არ გასწორდება ის დავალება, რომლის პასუხიც პასუხების ფურცელში საგანგებოდ ამ დავალებისათვის გამოყოფილ ადგილას არ იქნება გადატანილი!

არსად მიუთითოთ თქვენი სახელი და გვარი და არც პიროვნების იდენტიფიცირების სხვა საშუალება, წინააღმდეგ შემთხვევაში **ნაშრომი არ გასწორდება!**

ტესტის შესასრულებლად გეძლევათ 4 საათი.

გისურვებთ წარმატებას!

III. წაკითხულის გააზრება და მხატვრული ტექსტის ანალიზი (15 + 25 ქულა)

აირჩიეთ ორი დავალებიდან ერთ-ერთი და მხოლოდ ის შეასრულეთ!

დავალბა № 1

ავთანდილი სწერს მეფე როსტევანს:

1. „ვიცი, ბოლოდ არ დამიგმობ ამა ჩემსა გაზრახულსა.
კაცი ბრძენი ვერ გასწირავს მოყვარესა მოყვარულსა;
მე სიტყვასა ერთსა გკადრებ, პლატონისგან სწავლად თქმულსა:
„სიცრუე და ორპირობა ავნებს ხორცსა, მერმე სულსა“.
რათგან თავია სიცრუე ყოვლისა უბადობისა,
2. მე რად გავწირო მოყვარე, ძმა უმტკიცესი ძმობისა?!
არა ვიქმ, ცოდნა რას მარგებს ფილოსოფოსთა ბრძნობისა?!
მით ვისწავლებით, მოგვეცეს შერთვა ზესთ მწყობრთა წყობისა.
წავიკითხავს, სიყვარულსა მოციქულნი რაგვარ წერენ?
3. ვით იტყვიან, ვით აქებენ? ცან, ცნობანი მიაფერენ!
„სიყვარული აღგვამაღლებს“, ვით ეუვანნი, ამას ჟღერენ.
შენ არ ჯერ ხარ, უსწავლელნი კაცნი ვითმცა შევაჯერენ?!
ვინ დამბადა, შეძლებადა მანვე მომცა ძლევად მტერთად,
4. ვინ არს ძალი უხილავი, შემწედ ყოვლთა მიწიერთად,
ვინ საზღვარსა დაუსაზღვრებს, ზის უკვდავი ღმერთი ღმერთად;
იგი გახდის წამის-ყოფით ერთსა ასად, ასსა ერთად.
რაცა ღმერთსა არა სწადდეს, არა საქმე არ იქმნების,
5. მზისა შუქთა ვერ-მჭვრეტელი ია ხმების, ვარდი ჭნების;
თვალთა ტურფა საჭვრეტელი უცხოდ რადმე ეშვენების;
მე ვით გაგძლო უმისობა, ან სიცოცხლე ვით მეთნების!
რაზომცა სწყრები, შემინდევ შეცვლა თქვენისა მცნებისა.
6. ძალი არ მქონდა ტყვე-ქმნილსა მე მაგისისა თნებისა;
აწ წასლვა იყო წამალი ჩემთა სახმილთა გზნებისა;
სადა გინდ ვიყო, რა მგამა, ყოფამცა მქონდა ნებისა!
არას გარგებს სიმძიმელი, უსარგებლო ცრემლთა დენა,
7. არ გარდავა გარდუვალად მომავალი საქმე ზენა;
წესი არის მამაცისა მოჭირვება, ჭირთა თმენა;
არვის ძალ-უც ხორციელსა განგებისა გარდავლენა.
რაცა ღმერთსა გაუგია თავსა ჩემსა გარდასავლად,
8. გარდამხდეს და შემოვიქცე, აღარ დამრჩეს გული ავლად;
თქვენვე გნახნე მხიარულნი, დიდებით და დავლა-მრავლად!
მას რა ვარგო, დიდებად და კმარის ესე ჩემად დავლად.
მეფეო, ესე თათბირი, მომკალ, ვინ დამიწუნოსა!
9. მეფეო, ნუ, თუ წასლვამან თქვენ ჩემმან დაგაჭმუნოსა!
ვერ ვეცრუები, ვერ ვუზამ საქმესა საძაბუნოსა,
პირის-პირ მარცხვენს, ორნივე მივალთ მას საუკუნოსა“.

ა) წაკითხულის გააზრება:

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული ოთხ-ოთხი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი და შემოხაზეთ. მონიშნული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – X.

უპასუხეთ შემდეგ კითხვებს:

- (1) 3. რას ნიშნავს ავთანდილის ნათქვამი: „ვიცი, ბოლოდ არ დამიგმობ ამა ჩემსა გაზრახულსა“?
- ა) გადაწყვეტილება საბოლოოა და მას ვერ შევცვლი.

- ბ) ვწუხვარ, რომ ჩემი გადაწყვეტილებით ტკივილი მოგაყენე.
გ) ვფიქრობ, მოგიწევს ჩემი არასწორი გადაწყვეტილების დაგმობა.
დ) მჯერა, რომ ჩემი გადაწყვეტილების სისწორეში დარწმუნდები.
- (1) 4. რა აზრი გამოიხატება სიტყვებით: „რათგან თავია სიცრუე ყოველისა უბადობისა“?
ა) სიცრუე მიუღებელია საზოგადოებისათვის.
ბ) სიცრუეს ფილოსოფოსი არასოდეს იკადრებს.
გ) სიცრუე ყოველგვარი უზნეობის სათავეა.
დ) სიცრუის თქმა ხანდახან გარდაუვალია.
- (1) 5. რა იგულისხმება სიტყვებში: „მით ვისწავლებით, მოგვეცეს შერთვა ზესთ მწყობრთა წყობისა“?
ა) იმისათვის ვსწავლობთ, რომ ვიცხოვროთ ქრისტეს მოციქულების მსგავსად.
ბ) იმისათვის ვსწავლობთ, რომ მატერიალური თვალსაზრისით კარგად ვიცხოვროთ.
გ) იმისათვის ვსწავლობთ, რომ მეგობრის დახმარება უკეთ შევძლოთ.
დ) იმისათვის ვსწავლობთ, რომ სამყაროს უზენაეს წესრიგს შევერწყათ.
- (1) 6. რომელ მხატვრულ საშუალებას იყენებს ავტორი სტრიქონში: „სიყვარული აღგვამაღლებს“, ვით ეუფანნი, ამას ჟღერენ“?
ა) ალეგორიას. ბ) ეპითეტს. გ) ირონიას. დ) შედარებას.
- (1) 7. მეოთხე სტროფის მიხედვით, რა უნარით დააჯილდოვა ღმერთმა ადამიანი?
ა) არ დაემონოს სიმდიდრეს და იზრუნოს სულზე.
ბ) არ თქვას უარი საკუთარი სამშობლოს დაცვაზე.
გ) არ შეეპუოს დაბრკოლებებს და დაამარცხოს მტერი.
დ) არ შეუშინდეს მტერს და დაიცვას საკუთარი სატროფო.
- (1) 8. მეოთხე სტროფის მიხედვით, როგორ ახასიათებს ავტორი ღმერთს?
ა) ის არის მიჯნურობის უნარის მომნიჭებელი უხილავი ძალა.
ბ) ის არის უხილავი ძალა, რომელმაც მრავალფეროვანი სამყარო შექმნა.
გ) ის არის უხილავი ძალა, რომელმაც ყოველი ხელმწიფე მოავლინა.
დ) ის არის ყოველი მიწიერი არსების შემწე უხილავი ძალა.
- (1) 9. ღმერთის რომელი თვისების შესახებ საუბრობს ავტორი მეოთხე სტროფში?
ა) სიკეთის.
ბ) შემწყნარებლობის.
გ) ყოველისმცოდნეობის.
დ) ყოველისშემძლეობის.
- (1) 10. V სტროფის რომელი სტრიქონი გამოხატავს აზრს, რომ, რაც ხდება, ყველაფერი ღვთის ნებაა?
ა) I სტრიქონი. ბ) II სტრიქონი. გ) III სტრიქონი. დ) IV სტრიქონი.
- (1) 11. რა აზრის გამოსახატავად სჭირდება ავთანდილს არგუმენტი, რომ ვარდი უმზეოდ ჭკნება?
ა) ტარიელს თუ ვეღარ დაეხმარება, ავთანდილის სიცოცხლე აზრს დაკარგავს.
ბ) ტარიელს თუ ვეღარ დაეხმარება, ავთანდილის სული ჯოჯოხეთში მოხვდება.
გ) ტარიელს თუ ვეღარ დაეხმარება, მეფის მოღალატედ ჩაითვლება.
დ) ტარიელს თუ ვეღარ დაეხმარება, სატროფოს სამუდამოდ დაკარგავს.
- (1) 12. მეფის მიმართ ავთანდილის რა დამოკიდებულება ჩანს სტრიქონში: „რაზომცა სწერები, შემინდევ შეცვლა თქვენისა მცნებისა“?
ა) მღიქვნელობა.
ბ) რიდი.
გ) უპატივცემულობა.
დ) შიში.
- (1) 13. რა აზრის გასამყარებლად იყენებს ავთანდილი იმ არგუმენტს, რომ საჭირო არ არის „უსარგებლო ცრემლთა ღენა“?
ა) განგება კეთილია და ბოროტება დამარცხდება.

- ბ) განგება მუდმივად სიკეთეს გვთავაზობს.
- გ) განგებას უბრძოლველად არ უნდა დაემორჩილო.
- დ) განგების ნება აუცილებლად ასრულდება.

(1) 14. რომელი სტრიქონი გამოხატავს აზრს, რომ რაინდი ყველანაირი გასაჭირისათვის მზად უნდა იყოს?

- ა) „აწ წასვლა იყო წამალი ჩემთა სახმილთა გზნებისა“.
- ბ) „მას რა ვარგო, დიდებად და კმარის ესე ჩემად დავლად“.
- გ) „მე რად გავწირო მოყვარე, ძმა უმტკიცესი ძმობისა“.
- დ) „წესი არის მამაცისა მოჭირვება, ჭირთა თმენა“.

(1) 15. მერვე სტროფის მიხედვით, რას მიიჩნევს ავთანდილი საკუთარ დანიშნულებად?

- ა) ამქვეყნიური, მიწიერი სიყვარულის საშუალებით უნდა მიბაძოს ღვთიურ მიჯნურობას.
- ბ) დაბრკოლებების მიუხედავად, სატროფოს დავალება პირნათლად უნდა შეასრულოს.
- გ) თავგანწირულად უნდა ემსახუროს ხელმწიფისა და ქვეყნის ინტერესებს.
- დ) რაც მისთვის ღვთიურ განგებას დაუწესებია, მას თავი არ უნდა აარიდოს.

(1) 16. მეცხრე სტროფის მიხედვით, როდის შეიძლება უთხრას მეგობარმა საყვედური ავთანდილს ფიცის გატეხისათვის?

- ა) ბრძოლის ველზე.
- ბ) პირველივე შეყრისას.
- გ) საიქიოში შეყრისას.
- დ) ქაჯეთის ციხესთან.

(1) 17. როგორ ახასიათებს ეს ტექსტი ავთანდილს?

- ა) როგორც მეფის ნების მორჩილ და მეგობრისათვის თავდადებულ ადამიანს.
- ბ) როგორც მიჯნურის ერთგულ და მეფის ნების მორჩილ ადამიანს.
- გ) როგორც სამშობლოს ერთგულ და მიჯნურის ნების მორჩილ ადამიანს.
- დ) როგორც ღვთის ნების მორჩილ და მეგობრისათვის თავდადებულ ადამიანს.

ბ) მხატვრული ტექსტის ანალიზი:

წერიტი დავალების ინსტრუქცია:

ყურადღებით გაეცანით დავალების პირობას.

ნაწერი არ გასწორდება, თუ ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება ან მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაგებული, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გაძნელებულია, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერით დავალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალცალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი თხზულების შინაარსის გადმოცემა). გაითვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

შავი სამუშაოსათვის ტესტში დატოვებულია ადგილი, რომელიც შეგიძლიათ გამოიყენოთ. გაითვალისწინეთ, **შავად შესრულებული ნამუშევარი არ გასწორდება.**

პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ და ნუ დაჯღაბნით.

წერიტი დავალების მაქსიმალური ქულაა 25.

გაანალიზეთ მოცემული ტექსტი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელოთ, როგორ ასაბუთებს ავთანდილი წასვლის აუცილებლობას (ყურადღება მიაქციეთ ავთანდილის მსჯელობას სიცრუისა და მეგობრობის შესახებ).
- ჩამოაყალიბეთ ავთანდილის პოზიცია განგებასთან დაკავშირებით (ყურადღება მიაქციეთ მის მსჯელობას ღვთის ნების შესახებ).
- იმსჯელოთ, რა არის მოცემული ტექსტის მთავარი სათქმელი და რა მხატვრული საშუალებებითაა იგი რეალიზებული.

თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

დავალება № 2

ყურადღებით წაიკითხეთ ნაწყვეტი ჭაბუა ამირეჯიბის რომანიდან „დათა თუთაშხია“:

რაჟა სარჩიმელია... ტურასავით დაძრწოდა, ეძებდა თუთაშხიას. რა თქმა უნდა, აქა-იქ კიდევ შემორჩა ფხიზელი და საღად მოაზროვნე კაცები. სარჩიმელია მათთანაც მივიდა პაემანის თხოვნით... ბოლოს, თუთაშხიას ალბათ მობეზრდა, ან სხვა რამ მოსაზრებით იხელმძღვანელა და ყაჩაღს შეხვედრის დრო და ადგილი ბანძაში, უსინათლო მორდების ქოხში დაუნიშნა... სამი დღე-ღამე ალოდინა სარჩიმელია თუთაშხიამ. ჩანს, სადმე ახლომახლო ტრიალებდა. შესაძლებელ ხაფანგს ზვერავდა. ამ ხნის მანძილზე მორდებმა მხოლოდ ერთხელ დასძრა კრინტი – მოვაო – უთხრა ყაჩაღს, როცა მოთმინების დაწყებულა შეატყო.

თუთაშხია რომ შემოვიდა, სარჩიმელიას ეძინა. მის მოსვლამდე მორდებმა ყაჩაღის თოფისა და რევოლვერების ლულებიდან ვაზნები ამოიღო, მაგიდაზე დადო. თუთაშხიამ ნაბადი მოიხადა, ჯორკოზე ჩამოჯდა. მორდებმა ბუხარში ცეცხლი ააგოზგიზა, შეშამ ტკაცატკუცი დაიწყო. ყაჩაღმა წამოიწია, თვალეები მოისრისა და თქვა:

– გამარჯობა, დათა-ბატონო, მარა წასვლას ვაპირებდი, დღეს რომ არ მოსულიყავი კიდევ.

თუთაშხიამ თავი დააქიცინა. ყაჩაღი ვერ მიხვდა, საღმის პასუხი იყო ეს დაქიცინება, თუ კიდევ სხვას ნიშნავდა რასმე. სარჩიმელიას მტკიცედ ჰქონდა გადაწყვეტილი, თავი რიხიანად დაეჭირა, მაგარი კაცის შთაბეჭდილება მოეხდინა თუთაშხიაზე...

– ერთმანეთთან მტრობა და უთანხმოება, დათა თუთაშხია, არც ერთს მოგვიტანს კარგს და არც მეორეს. მტერი გვყავს ორივეს ერთი და ორივე ერთად რომ მივაკითხავდეთ, აჯობებს, მგონია მე. – სარჩიმელია დადუმდა, დათას რეაქციას მოუცადა, მაგრამ პასუხი კვლავ არ იყო.

ჩანს, სწორედ აქ მიხვდა ყაჩაღი, რომ სათქმელს საჭირო ფორმა ვერ გამოუნახა. შეცბა.

– დათა-ბატონო, სახლ-კარი გადაგიწვეს ნაკაშიებმა. თუ გიპოვეს, მოგკლან იქნება, კიდევაც. ფული მქონდა სოხუმში მიბარებული ერთ ქალთან. წაიღეს ნაკაშიებმა ის. შენ რომ სახლ-კარი გქონდა, ასს და მეტს ააშენებს ის ფული, იმდენია იქ!.. დათა-ბატონო, შენს მეტს არაკაცს არ დაუჯერებენ ნაკაშიები. ამდებინე ის ჩემი ფული და ნახევარი შენი იქნება მაშინ.

თუთაშხიას მხოლოდ ახლა დაეტყო ღიმილის მაგვარი რაღაც. ან იქნებ მხოლოდ ნაპერწკალმა გაურბინა თვალეებში. სარჩიმელიამ იგრძნო, რომ მისი რიხიანი ლაპარაკი დიდი ხანია ხვეწნად იქცა, თუთაშხია ნაკაშიებთან არ წაჰყვებოდა, მაგრამ ერთი სიტყვის გაგონება მაინც ღირსებოდა!

დათა თუთაშხიამ ხმა ამოიღო:

– წადი ახლა შენს გზაზე, რაჟა, ბიძიკო.

მორდებმა მაგიდაზე ხელები მოაფათურა, ლულებიდან ამოღებული ვაზნები ყაჩაღს გაუწოდა. სარჩიმელიამ გამოართვა, ცოტა ხანს იჯდა, რაღაცას ფიქრობდა. მერე იარაღი აისხა, ქოხიდან გავიდა...

მეზობლის ძაღლებმა ყეფა ატყეს – ჯერ ახლოს, მერე შორს. მაღე სინუმე ჩამოდგა.

ქოხში ისაკი შემოვიდა – მორდების შვილიშვილი. განჯინა გამოაღო, ვახშმის გაწყობას შეუდგა...

დათა თუთაშხია ცეცხლს ჩააცქერდა და თქვა:

– მორდები-ბატონო, შენით ცხოვრებას რომ იწყებდი, რანაირი იყო მაშინ შენი გაგება?

– საშოვარი და შოვნა.

– მერე?

– მივხვდი მერე, არაფერი რომ არ იყო ესეც, მარა სხვაც რომ ვერ ვნახე უკეთესი საქნელი, მივეყვი ბოლომდე... ფუჭად წავიდა ყველაფერი. – მორდები დაფიქრდა და დასძინა: – რაღა მახსოვს იქიდან ახლა, თუ იცი? მარტვილის ბაზარში ერთხელ ბიჭს თხა ჰყავდა გამოყვანილი. ისე დაძენილ-დაფლეთილი ტანისამოსი სხვა დროს არ მინახავს არსად, იმ ბიჭს რომ ეცვა. ქვრივი დედაბერი ევაჭრებოდა ვიღაც – სახადმა ოჯახი ამომიწვიტა, შვილიშვილი დამრჩა

ძუძუს ბავშვი, მისთვის მინდა ეს თხა, დედაშვილობას გაფიცებ, სამ აბაზად მომეციო. მესამედი ფასი იყო იმ თხის ის სამი აბაზი. არაფრის გულისთვის არ თმობდა ბიჭი. მე იქ იმისთვის ვიყავი, რომ იაფად ნაყიდ ჩოხას ვყიდდი ერთს. ვაჩუქე იმ ბიჭს ის ჩოხა. მისი დაუჯერებლობა, გაკვირვება და სიხარული მახსოვს, თვალეში მაქვს ახლაც და კიდევ ის მახსოვს, ჩოხა რომ ვაჩუქე, მიცა ბიჭმა დედაბერს თხა სამ აბაზად. მომბაძა მე და მიცა.

თუთაშხიამ თვალი უსინათლო მორდესზე გადაიტანა, გაიღიმა, არაყი დაისხა.

– ვცადე მაგ მე. ბევრჯერ ვცადე მაგ მე. იცი შენ ეს.

– რაი, მერე?

– ვისაც ჩავაცვი, მან გამხადა, სწორედ. მე თუ არა, სხვას გახადა, მაინც.

– რომ არ ჩაგეცვა მისთვის, გახდა თუ აგცდებოდათ ან შენ და ან იმ სხვას?

სინემე ჩამოვდგა. მერე თუთაშხიამ მიუგო:

– არ მიფიქრია მაგაზე, – და არაყი გადაკრა...

ერთი თვის თავზე თუთაშხიამ, შეთანხმებისამებრ, მორდესის ქოხის კარი ისევ შეაღო. სტუმარმა სალამი თქვა, დაჯდა... ცოტა ხნის შემდეგ თუთაშხიამ ხმადაბლა ჰკითხა:

– მორდეს-ბატონო, როგორ მოიქცეს კაცი, როცა აღარ იცის, რა ქნას და რა აკეთოს? რას მეტყვი შენ.

– მასეთი კაცებისთვის თქვენს სარწმუნოებას სხვაზე უკეთესი სამკურნალო აქვს – მონასტერი!

დათამ თავი გაიქნია:

– ყველა სარწმუნოებაში და ჩვენს სახარებაშიც მარტო ის მწამს და მომწონს, ასეთი და ასეთი უნდა იყოს ადამიანი, რომ წერია. დანარჩენი, მე თუ მკითხავს კაცი, არ ვარგა იქ. საკვირველი ის არის სწორედ, იმ უვარგისი დანარჩენისთვის რომ შედიან მონასტერში ბერად. ისე, კაი საქმის საკეთებლად ერისკაცობა ჯობს, ნამდვილია ეს. არ შევდგები იქ. წავალ მე.

– სად?

– ისეთი და იმდენი მოხდა ჩემს ახლომახლოს ადრეც და ბოლო ხანებშიც, რომ ვერ გამოვიტანე აზრი, რა ვქნა და როგორ ვიყო მერე. ეს უნდა ვიცოდე მე, არ შემიძლია სხვაფრად. წავალ, გული უნდა გადავაყოლო რამეს...

ა) წაკითხულის გააზრება:

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული ოთხ-ოთხი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი და შემოხაზეთ. მონიშნული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – X.

უპასუხეთ შემდეგ კითხვებს:

(1) 3. დათა თუთაშხიას რა თვისება ჩანს მის საქციელში: „სამი დღე-ღამე ალოდინა სარჩიმელია“?

ა) შემწყნარებლობა.

ბ) თავმდაბლობა.

გ) პატივმოყვარეობა.

დ) წინდახედულობა.

(1) 4. ვის მიმართ გამოხატავს უნდობლობას მორდესი: „მორდესმა ყაჩაღის თოფისა და რევოლვერების ღულეებიდან ვაზნები ამოიღო, მაგიდაზე დადო“?

ა) ზოგადად ადამიანთა მიმართ.

ბ) დათა თუთაშხიას მიმართ.

გ) რაჟა სარჩიმელიას მიმართ.

დ) ზოგადად ყაჩაღთა მიმართ.

(1) 5. ტექსტის რომელ მონაკვეთშია გამოყენებული შედარება?

ა) „შეშამ ტკაცატკუცი დაიწყო“.

ბ) „ბუხარში ცეცხლი ააგიზგიზა“.

გ) „მივიდა პაემანის თხოვნით“.

დ) „სარჩიმელია... ტურასავით დაძრწოდა“.

- (1) 6. ტექსტის რომელ მონაკვეთში ჩანს, რომ თუთაშხია აგდებულად უყურებს სარჩიმელიას?
- „სარჩიმელიამ იგრძნო, რომ... თუთაშხია ნაკაშიებთან არ წაჰყვებოდა“.
 - „სამი დღე-ღამე ალოდინა... შესაძლებელ ხაფანგს ზვერაგდა“.
 - „დათა-ბატონო... წასვლას ვაპირებდი, დღეს რომ არ მოსულიყავი კიდევ“.
 - „დათა თუთაშხიამ ხმა ამოიღო: – წადი ახლა შენს გზაზე, რაჟა, ბიძიკო“.
- (1) 7. რას ითხოვდა რაჟა სარჩიმელია დათა თუთაშხიასაგან?
- სახლ-კარი გადაეწვათ ნაკაშიებისათვის.
 - ერთად ამოეხოცათ ნაკაშიების ოჯახი.
 - დახმარებოდა ნაკაშიებისაგან ფულის დაბრუნებაში.
 - სოხუმში წაჰყოლოდა ნაკაშიების დასარბევად.
- (1) 8. რა საშიშროება ემუქრებოდა დათა თუთაშხიას ნაკაშიებისაგან?
- ფულის წართმევა.
 - ოჯახის დაწიოკება.
 - სახლ-კარის გადაწვა.
 - სასიკვდილოდ გამეტება.
- (1) 9. რის გამო სურდა სარჩიმელიას დათა თუთაშხიას მეშვეობით ნაკაშიებთან დაკავშირება?
- ნაკაშიებმა რაჟა სარჩიმელიას სახლ-კარი გადაუწვეს და მოკვლითაც ემუქრებოდნენ.
 - ნაკაშიებმა დათა თუთაშხიას სახლ-კარი გადაუწვეს და მოკვლითაც ემუქრებოდნენ.
 - ნაკაშიებმა სოხუმში ერთ ქალს დათა თუთაშხიას ფული წაართვეს.
 - ნაკაშიებმა სოხუმში ერთ ქალს რაჟა სარჩიმელიას ფული წაართვეს.
- (1) 10. რა მომენტში მიხვდა სარჩიმელია, რომ თუთაშხია არ დათანხმდებოდა მის თხოვნას?
- „თუთაშხიას მხოლოდ ახლა დაეტყო ღიმილის მაგვარი რაღაც“.
 - „თუთაშხიამ ნაბადი მოიხადა, ჯორკოზე ჩამოჯდა“.
 - „ყაჩადი ვერ მიხვდა, საღმის პასუხი იყო ეს დაქიცილება, თუ კიდევ სხვას ნიშნავდა“.
 - „სარჩიმელიას მტკიცედ ჰქონდა გადაწყვეტილი, თავი რიხიანად დაეჭირა“.
- (1) 11. დათა თუთაშხიას რა თვისება ვლინდება რაჟა სარჩიმელიასთან საუბრის ეპიზოდში?
- დათა უღირს საქციელს არ იკადრებს.
 - დათა ქალის გაძარცვას არ იკადრებს.
 - დათა უდანაშაულოს მოკვლას არ იკადრებს.
 - დათა უმწეოს დაჩაგვრას არ იკადრებს.
- (1) 12. როგორი განწყობილებით დატოვა რაჟა სარჩიმელიამ მორდების სახლი?
- გახარებულმა.
 - იმედგაცრუებულმა.
 - გამხნეებულმა.
 - შეშინებულმა.
- (1) 13. რა აზრს გამოხატავს მორდების მიერ მოყოლილი ამბავი ღარიბი ბიჭის შესახებ?
- სიკეთეს რომ გამოიჩინა ადამიანის მიმართ, ამით ადამიანების ზნეობაზე ვერ იმოქმედებ.
 - სიკეთეს რომ გამოიჩინა ადამიანის მიმართ, ამით სამშობლოს კეთილდღეობას შეეწევი.
 - სიკეთეს რომ გამოიჩინა ადამიანის მიმართ, ის აუცილებლად ბოროტებით გიპასუხებს.
 - სიკეთეს რომ გამოიჩინა ადამიანის მიმართ, მასაც გაუჩნდება სიკეთის გაკეთების სურვილი.
- (1) 14. დათა თუთაშხიას აზრით, რა მოჰყვა მის მიერ უანგაროდ სიკეთის კეთებას?
- საზოგადოების გაკეთილშობილება.
 - საზოგადოების გულგრილობა.
 - სიკეთის გამრავლება.
 - ბოროტების გამრავლება.
- (1) 15. უსინათლო მორდების რა თვისება ჩანს ტექსტის ამ მონაკვეთში?
- ყოვლისმომცველი სიხარბე.
 - დაუძლეველი თავმომწონეობა.
 - უჩვეულო თავმდაბლობა.
 - ცხოვრებისეული გამოცდილება.

- (1) 16. რა შეხედულება აქვს დათა თუთაშხიას ბერული და საერო ცხოვრების წესის შესახებ?
- საქვეყნო საქმის კეთება თანაბრადაა შესაძლებელი ბერობითაც და ერისკაცობითაც.
 - საქვეყნო საქმის კეთება ბერობითაც შეუძლებელია და ერისკაცობითაც.
 - საქვეყნო საქმის კეთება ერისკაცობით უფროა შესაძლებელი, ვიდრე ბერული ცხოვრებით.
 - საქვეყნო საქმის კეთება ბერული ცხოვრებით უფროა შესაძლებელი, ვიდრე ერისკაცობით.
- (1) 17. რას გულისხმობს დათა, როდესაც ამბობს: „არ შემიძლია სხვაფერად“?
- დათას არ შეუძლია ცხოვრება გულგრილ საზოგადოებაში და სურს ყველაფერს მოშორდეს და გული გადააყოლოს რამეს.
 - დათას არ შეუძლია აიტანოს იმ ადამიანთა უმადურობა, რომლებმაც სიკეთეზე ბოროტებით უპასუხეს ან სხვას გაუკეთეს ბოროტება.
 - დათას არ შეუძლია ისე იცხოვროს, რომ ანგარიში არ გაუწიოს საზოგადოებრივ ცხოვრებაში მიღებულ წესსა და ტრადიციას.
 - დათას არ შეუძლია ისე იცხოვროს, რომ არ ჰქონდეს გაცნობიერებული საკუთარი დანიშნულება და ცხოვრების აზრი.

ბ) მხატვრული ტექსტის ანალიზი:

წერითი დავალების ინსტრუქცია:

ყურადღებით გაეცანით დავალების პირობას.

ნაწერი არ გასწორდება, თუ ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება ან მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაგებელი, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაკები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გაძნელებულია, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერით დავალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალკე ცალკე მოცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი თხზულების შინაარსის გადმოცემა). გაითვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

შავი სამუშაოსათვის ტესტში დატოვებულია ადგილი, რომელიც შეგიძლიათ გამოიყენოთ. გაითვალისწინეთ, **შავად შესრულებული ნამუშევარი არ გასწორდება.**

პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ და ნუ დაჯღაბნით.

წერითი დავალების მაქსიმალური ქულაა 25.

გაანალიზეთ მოცემული ტექსტი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ, როგორ ხატავს ავტორი დათა თუთაშხიას მხატვრულ სახეს.
- იმსჯელეთ მორდების მხატვრული სახის შესახებ.
- იმსჯელეთ, რა არის მოცემული ტექსტის მთავარი სათქმელი და რა მხატვრული საშუალებებითაა იგი რეალიზებული (ყურადღება მიაქციეთ ავტორის თხრობის მანერას).

თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

შავი სამუშაოსათვის

A series of horizontal dashed lines for writing.

